

minerede Læger ofte vilde vise sig at være mindre velbegrunder, naar Sagen blev nærmere undersøgt; men jeg tror dog at turde gjøre den ærede Minister opmærksom paa, at han vistnok gjør sig skyldig i en Vildfarelse, naar han mener, at de examinerede Læger ere saa overoidentlig beredvillige til at indbefomme Befolkningens Onsker med Hensyn til Anvendelsen af saadanne uexaminerede Læger i de Sygdomstilsælde, hvor man maatte ønske det. Jeg tror, at dette er en fuldstændig Vildfarelse. Jeg har aldrig nogeninde oplevet, at en examineret Læge har stillet sig velvillig overfor et saadant Forlangende; men det er naturligvis umulig Andet, end at det har været Tilfældet; thi det vilde jo være meget forunderligt, om ikke en eller anden af de examinerede Læger havde stillet sig mer eller mindre velvillig og indbefommende over for dette Forhold; men jeg har, som sagt, inden for min Erfaring ikke nogeninde set dette, og jeg tror ogsaa med temmelig stor Bestemthed at kunne sige, at det ikke almindelig er Tilfældet. Den ærede Minister udtalte selv meget stærke Grunde, hvorfor han ogsaa ønskede, at der paa dette Omraade gaves en noget større Frihed, og til disse Grunde vil jeg nu tillade mig at tilføje nogle enkelte, som jeg haaber maa være tilgængelige for den ærede Ministers Erkjendelse. Om man nu end maa indrømme, at den videnskabelige Dannelse, som de examinerede Læger have erhvervet sig, er overmaade vigtig i mange Tilfælde og et uundværligt Moment i deres Uddannelse for med Sagkundskab at kunne behandle de vanskeligste og vigtigste Sygdomstilsælde, maa man huske paa, at for det Første er jo ikke alle Læger lige godt begavede eller lige godt i Stand til at tilegne sig det praktiske Udbytte af deres Videnskab, og at dernæst Lægerne ofte ere i høi Grad optagne. Naar de, hvad man i Provindserne veed er saa almindeligt, have maattet reise Nat og Dag fra Patient til Patient, hvorfra de komme trætte og udtømte hjem for at faae en Smule Hvile, men saa efter et Par Timers Forløb atter maa paa en Vogn for at kjøre 5—6 Mil til en ny Patient, saa er det Bund, Lægen har at raade over, ofte saa stærkt medtaget, at han virkelig har meget ringe Evne til at sidde opmærksom ved en Sygefeng og studere den Syges Tilstand, som han skal undersøge, hvormod man i Almindelighed kan forudsætte, at dette temmelig sjelden vil være Tilfældet med de Foll, der af en indre Trang og uden at være examinerede Læger have kastet sig over Lægevirkomheden. Men, bortset fra alt dette, som jeg lader staa hen, hvorom Enhver kan have sin Mening, og hvorom min Anskuelse ikke har meget at betyde, vil jeg sige, at den ærede Minister saa vel som de ærede Ralere, som vi hidtil have hørt, have stillet Forholdet saaledes, om den Syge kun skal have Lov til at blive betjent af en examineret Læge, eller om han skal kunne søge

en af den Klasse, som man kalder kloge Koner eller kloge Mænd, hvad jo vil sige uexaminerede Læger; men saaledes forholder Sagen sig jo i Almindelighed ikke. Spørgsmaalet er i Regelen dette, om den Syge skal blive betjent af den fuldstændige Uvidenhed, som findes i Hjemmet, eller om han skal kunne søge Raad hos En, der ved en igennem mange Aars Praxis erhvervet Sagkundskab kan behandle Sygdomme fornuftigt. Saaledes stiller Forholdet sig i Almindelighed. Den langt overveiende Del af Befolkningen, navnlig af de fjernt fra Kjøbstaden levende Landboere af den fattige Klasse, har ikke Raad til at søge Lægehjælp, førend det ligefrem er Livet om at gjøre; de kunne ikke for et almindeligt Sygdomstilsælbes Styk kjøre en 5—6 Mil efter Læge, og derfor opsætte de det i Regelen, indtil det ikke kan hjælpe at hente ham. Naar deres økonomiske Stilling er saaledes, at de ikke kunne bære de uhyre Offre, som det for den fattige Mand manges Gang er at hente Lægen, naar Sygdom hjem søger hans Hus, saa have de kun Valget mellem at faae den Hjælp, som er nærmest, eller slet ingen, og der er aldeles ingen Tvivl om, at den vedelige og samvittighedsfulde Mand, som ikke er videnskabelig dannet, men som dog gjennem Erfaringen har erhvervet sig Kundskab til Sygdommene, er langt at foretrække for den fuldstændige Uvidenhed, der som oftest findes i Hjemmet. Derfor mener jeg, at der maa gives en mere udstrakt Frihed i den Retning, hvori Lovforlaget gaar, og jeg skal saaledes meget varmt og inderligt anmode den ærede Minister om i saa Henseende at strække sig saa langt, som han efter sin Overbevisning formaar. Dette er Spørgsmaalet. Jeg tvivler ikke om, at Ministeren har den samme levende Interesse for Sagen og de paagjældende Medborgere, som vi Andre have, men jeg tror ogsaa, at han maa have sit Dre mere tilgængeligt for de Vidnesbyrd, som vi, der leve rundt om i Befolkningen, kunne meddele ham om Forholdene. I saa Henseende kan jeg med Bestemthed paasta, at i mange mig bekjendte Tilfælde have Syge slet ingen Hjælp faaet, fordi de ikke maatte benytte de ikke-examinerede Læger, og fordi de, da de ikke havde Raad til at hente den examinerede Læge, have opsat dette saa længe, at tilsidst ingen Hjælp mere var mulig. Det er dette, som jeg vil tillade mig at henstille til den ærede Ministers Overveielse, idet jeg skal sige min Opfordring til de ærede Forslagsstilleres om, at han vil strække sig saa vidt i denne Retning, som han efter sin Overbevisning kan.

Hindenburg: Den ærede Forslagsstiller, Folkethingsmanden for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (S. Madsen), brugte en Ytring, som jeg skal tillade mig at knytte nogle Bemærkninger til. Han sagde nemlig, at det ofte var Tilfældet, at en Lægmand kom videre end de Sagkyndige med